

Улов устида нафл намоз ўқиш жоизлиги

Муфассалроқ айтиш керак: Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам (с.а.в.а.) ўқиб бўлган нафл намозларни ўқиб бўлмаган вақтда ҳам ўқиб бўлади. Уларнинг ўқилиши вақт ва жой билан чекланган эмас. (Имом Бухорий ривоят қилган ҳадисда Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳумо шундай дейди: Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам туянинг устида, кетаётган тарафларига қараб нафл намозини, шунингдек витрни ҳам ўқийверар эдилар, бироқ фарз намозини туя устида ўқимас эдилар).

Имом Бухорий ривоят қилган ҳадисда Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳумо шундай дейди: Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам туянинг устида, кетаётган тарафларига қараб нафл намозини, шунингдек витрни ҳам ўқийверар эдилар, бироқ фарз намозини туя устида ўқимас эдилар.

Муфассалроқ айтиш керак: Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам (с.а.в.а.) ўқиб бўлган нафл намозларни ўқиб бўлмаган вақтда ҳам ўқиб бўлади. Уларнинг ўқилиши вақт ва жой билан чекланган эмас. (Имом Бухорий ривоят қилган ҳадисда Омир ибн Раби'а розияллоҳу анҳу шундай деди: Мен Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламни уловлари устида, юзланиб бораётган тарафларига қараб, бошлари билан ишора қилиб нафл намози ўқийётганларини кўрдим. Лекин Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам фарз намозида бундай қилмас эдилар).

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Омир ибн Раби'а розияллоҳу анҳу шундай деди: Мен Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламни уловлари устида, юзланиб бораётган тарафларига қараб, бошлари билан ишора қилиб нафл намози ўқийётганларини кўрдим. Лекин Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам фарз намозида бундай қилмас эдилар.

Муфассалроқ айтиш керак: Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам (с.а.в.а.) ўқиб бўлган нафл намозларни ўқиб бўлмаган вақтда ҳам ўқиб бўлади. Уларнинг ўқилиши вақт ва жой билан чекланган эмас. (Имом Бухорий ривоят қилган ҳадисда Омир ибн Раби'а розияллоҳу анҳу шундай деди: Мен Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламни уловлари устида, юзланиб бораётган тарафларига қараб, бошлари билан ишора қилиб нафл намози ўқийётганларини кўрдим. Лекин Расуллуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам фарз намозида бундай қилмас эдилар).

ўқиган намози (тик туриб ўқилган) намознинг ярмидир», дедилар.

Шарҳ:

Аллоҳ таоло ўзининг кенг фазли карами билан бандаларига енгиллик бериб, нафл намозлар учун фарз намозлардан енгил ҳукмларни қилди. Жумладан: нафл намозини марқаб-улов устида, кетаётган томонига қараб, гарчи қиблага юзланмаган ҳолда бўлса-да, ўқиш жоиз. Шунингдек, нафл намозларини ўтириб ўқиш ҳам жоиз. Ўтириб ўқилганда рукуъни ҳам ўтирган ҳолда икки қўлни тиззага қўйиб, тўла белни букиб қилинади, саждани эса одатдагидек қилинади. Аммо марқабга миниб кетаётган одам қўлларини тиззасига ёзиб қўйган ҳолда, рукуъ ва саждани бошини эгиш билан қилади, саждада рукуъдан кўра кўпроқ эгилади, аммо пешонасини бирон нарсага — иложи бўлган тақдирда ҳам — қўймайди.

Бугунги дарсдан олинadиган фойдалар:

1. Нафл намозларни автомашина, учоқ каби нақлиёт воситаларида қайси томонга қараб кетилаётган бўлса, шу томонга қараб ўқиш жоиз.
2. Нафл намозни ўтирган ҳолатда ўқиса бўлади.
3. Ўтириб ўқилган намознинг савоби тик туриб ўқилган намознинг ярим савобича бўлади.